



STOWARZYSZENIE KOSZTORYSANTÓW BUDOWLANYCH

00-511 WARSZAWA, UL. Nowogrodzka 31 lok. 327

e-mail: biuro@kosztorysowanie.pl

www.kosztorysowanie.org.pl

tel./fax: 22 826 15 67

Warszawa, dnia 05.06.2017 r.

Pani

Małgorzata Stręciwilk

Urząd Zamówień Publicznych

Warszawa

Szanowna Pani Prezes!

W imieniu Stowarzyszenia Kosztorysantów Budowlanych oraz Komitetu Ekonomiki Budownictwa PZiTB chcielibyśmy przedstawić jedno z zagadnień zamówień na roboty budowlane.

Przygotowując postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, w klasycznej procedurze ujętej także przepisem art.647 kodeksu cywilnego, tzn. oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem dostarczonym przez inwestora i z zasadami wiedzy technicznej, zamawiający zgodnie z obowiązującymi przepisami zobowiązany jest:

1. **opisać przedmiot zamówienia** za pomocą **dokumentacji projektowej** oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych (art.31 ust.1 ustawy Prawo zamówień publicznych);
2. **ustalić wartość zamówienia** na podstawie **kosztorysu inwestorskiego** sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (art.33 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych);

Przy czym, z uwagi na pewną specyfikę zamówień, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, w odróżnieniu od dwóch pozostałych rodzajów zamówień, **szczegółowy zakres i forma dokumentacji projektowej** oraz **metody i podstawy sporządzania kosztorysu inwestorskiego** zostały określone przepisami rozporządzeń wydanych w delegacji do przepisów ustawy.

W odniesieniu do dokumentacji projektowej obowiązują przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych

oraz programu funkcjonalno-użytkowego¹, natomiast w odniesieniu do kosztorysu ofertowego przepisy rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym².

Potrzeba objęcia regulacjami kwestii związanych ze sporządzeniem dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych - **na potrzeby zamówień publicznych** - wynikała przede wszystkim z tego, że ogólnie obowiązujące przepisy prawa, w tym przede wszystkim, przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane³ regulują tylko kwestię dotyczącą dokumentacji sporządzanej na potrzeby uzyskania decyzji administracyjnej – pozwolenia na budowę tj. projektu budowlanego⁴;

Mając na uwadze potrzebę ujednoczenia wymagań w zakresie udzielania zamówień na roboty budowlane niezbędne stało się odrębne uregulowanie prawne w formie rozporządzeń, kwestii dotyczących zakresu i form dokumentacji projektowej, w tym zdefiniowanie, na potrzeby procedur udzielania zamówień publicznych projektów wykonawczych, przedmiarów, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz metod i podstaw sporządzania kosztorysów inwestorskich.

W tym aspekcie, powszechna uprzednio praktyka łącznego udzielania zlecenia na wykonania dokumentacji projektowej (rozporządzenie z dnia 2 września 2004 r.) **wraz** ze sporządzeniem kosztorysu inwestorskiego (rozporządzenie z dnia 18 maja 2004 r.), zwłaszcza w świetle nowych uwarunkowań rynkowych - staje się dzisiaj w naszej ocenie wątpliwa. I to zarówno w świetle przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, jak i w świetle rynku wykonawców.

Po pierwsze – obydwa wskazane dokumenty (dokumentacja projektowa, kosztorys inwestorski), z punktu widzenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, stanowią nie tylko dwa odrębne opracowania, uregulowane odrębnymi przepisami (art.31 oraz art.33 ustawy), ale także spełniają dwie różne funkcje: jeden **opisuje przedmiot zamówienia**, drugi **stanowi podstawę oszacowania wartości zamówienia**.

¹ Obwieszczenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 maja 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U z dnia 24 września 2013 r. poz. 1129)

² Dz. U. z 2004 r. Nr 130 poz.1389

³ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 lutego 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo budowlane (Dz. U. z dnia 8 marca 2016 r. poz. 290)

⁴ Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z dnia 27 kwietnia 2012 r. poz.462)

Po drugie - wprowadzone zmiany prawne, w tym zwłaszcza wejście w życie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach, spowodowały, iż szybko dało się zauważyć zmiany w strukturach organizacyjnych biur projektowych, które zaczęły likwidować zespoły kosztorysowe. I w niedługim czasie świadczenia polegające na sporządzaniu kosztorysów inwestorskich podjęły zupełnie nowe podmioty (wykonawcy). Regułą wręcz stało się, iż w przypadku łącznego udzielania zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej na potrzeby zamówień publicznych oraz sporządzenia kosztorysu inwestorskiego, drugą część zamówienia – **kosztorys inwestorski - wykonuje zatrudniany przez wykonawcę dokumentacji projektowej – podwykonawca.**

Dotychczasowa praktyka – łącznego zlecenia wykonania obydwu opracowań - wynikała przede wszystkim z uprzednich uwarunkowań rynkowych – wykonywaniem dokumentacji projektowych jak i sporządzeniem kosztorysów inwestorskich zajmowały się te same podmioty (wykonawcy). A to powodowało, iż istniały obawy po stronie zamawiających, odrębnego udzielania zamówień na każde z tych opracowań. Jednak już po stosunkowo krótkim okresie czasu, po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach, ujawnił się brak trzeciej okoliczności, determinującej ocenę ewentualnego niedopuszczalnego podziału zamówienia – możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę⁵. Stąd też, kwestia łącznego udzielania zamówienia na wykonanie obydwu dokumentów, winna być już dokonywana nie poprzez pryzmat „dzielenia zamówienia” ale tylko oceny zasadności „łączenia dwóch zamówień”. A to oznacza, że w aktualnym stanie prawnym i faktycznym, udzielenie przez zamawiającego jednego zamówienia – łącznie - na wykonanie dokumentacji projektowej i sporządzenie kosztorysu inwestorskiego winno być dokonywane przez pryzmat uzasadnienia połączenia dwóch zamówień, mając na uwadze potencjalne ograniczenie dostępu do rynku MŚP..

Dodatkowo jeszcze, powyższe stwierdzenie wzmacnia jednoznacznie **wskazywane zalecenie**, wypukłone zwłaszcza w motywie (78) dyrektywy 2014/24/UE oraz w przepisach art.96 ust.1 pkt 11 ustawy Prawo zamówień publicznych, **dokonywania podziału zamówień**, tak aby w rynku zamówień uczestniczyć także mogli mali i średni przedsiębiorcy.

Pewne wątpliwości i obawy naruszenia prawa przez zamawiających udzielających dwóch odrębnych zamówień mogą wynikać z treści przepisu art.33 ust.1, który stanowi, iż: „ *Wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej...*”. Ale przecież pojęcie, w odniesieniu do kosztorysu inwestorskiego, iż jest on sporządzany „*na etapie opracowywania dokumentacji projektowej*” nie oznacza, że ma być wykonany przez tego samego wykonawcę, w ramach jednego zamówienia. Niewątpliwie, zarówno dokumentacja projektowa, jak i kosztorys inwestorski muszą zostać sporządzone na tym samym etapie – przygotowania

⁵ Opinia UZP „Szacowanie wartości i udzielanie zamówień, w tym zamówień objętych projektem współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej”. Strona internetowa UZP.

postępowania⁶. Mając jednak na uwadze, że podstawą do sporządzenia kosztorysu inwestorskiego są: dokumentacja projektowa, specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych, założenia wyjściowe do kosztorysowania oraz ceny jednostkowe robót podstawowych (§3.1 rozporządzenia z 18.05.2014 r.)⁷, może a nawet powinien być opracowany po zakończeniu prac nad dokumentacją projektową i STWiORB.

Dlaczego warto odrębnie udzielić zamówienie na prace projektowe i umożliwić składanie ofert tylko na opracowanie kosztorysu inwestorskiego?

Nie będzie to powodowało równoległej pracy wykonawcy projektanta i podwykonawcy – kosztorysanta na niedopracowanej i nieskończonej dokumentacji projektowej. Zgodnie z §3 podstawą opracowania kosztorysu inwestorskiego jest m.in. dokumentacja projektowa i STWiORB, umożliwi to opracowanie kosztorysu na podstawie zakończonej i odebranej przez Zamawiającego dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.

Kosztorysowanie jest interdyscyplinarną wiedzą, gdzie oprócz znajomości technologii wymagana jest znajomość podstaw prawnych i ekonomicznych. Projektanci często nie znają zagadnień dotyczących kalkulacji kosztorysowych. Należy także zauważyć, że od autora kosztorysu inwestorskiego nie wymaga się posiadania uprawnień projektowych czy wykonawczych.

Kosztorysant sporządza kosztorysy budowlane dla określenia wartości nakładów poniesionych na wykonanie inwestycji, obiektu lub danego rodzaju robót, harmonogramy oraz rozlicza koszty inwestycji budowlanych. Umie sporządzać inne opracowania kosztowe występujące w procesie inwestycyjnym. Zawód kosztorysant budowlany został umieszczony w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności MPiPS – kod 311201 Kosztorysant budowlany (wprowadzony po raz pierwszy w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 r. poz. 1868 - Dz.U. Nr 222), aktualny Dz. U. 2014 poz. 1145 Rozp. MPiPS w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania. Umieszczenie zawodu w wykazie oznacza, że nie jest to działalność prawnie zabroniona i jest grupa osób, która ją wykonuje. Na poziomie szkół średnich jest *kwalfikacja wyodrębniona w zawodzie: K3 - Sporządzanie kosztorysów i przygotowywanie dokumentacji kosztorysowej*. Kosztorysanci w przypadku zamówień na opracowanie kosztorysu inwestorskiego będą mieć możliwość samodzielnego składania ofert. Można przyjąć, że będzie to miało wpływ na jakość opracowywanych kosztorysów, poprzez bezpośredni kontakt z Zamawiającym i możliwość uzgodnienia założeń do kosztorysowania, jednolitych dla całego zadania.

⁶ Obydwa przepisy zostały ujęte w ustawie w Dziale II Rozdział 2 „Przygotowanie postępowania”

⁷ Dz. U. z 2004 r. Nr 130 poz.1389

Podsumowując powyższą analizę należy wskazać, że w przypadku łącznego zamówienia dokumentacji projektowej i STWIORB oraz kosztorysu inwestorskiego Zamawiający powinni sporządzić protokół, w którym wskażą okoliczności uzasadniające niedokonanie podziału zamówienia. Przy czym odrębne zamówienie może być zrealizowane poprzez jedną procedurę z podziałem na części lub dwóch procedurach.

Zwracamy się z prośbą o wyrażenie opinii, czy interpretacja oraz uzasadnienie, które przedstawiliśmy wskazuje, że dotychczasowa praktyka łącznego zamawiania dokumentacji projektowej i kosztorysu inwestorskiego nie jest właściwa.

Deklarując chęć współpracy łączymy wyrazy szacunku,



Olgierd Sielewicz

Przewodniczący

Komitet Ekonomiki Budownictwa PZiTB



Balbina Kacprzyk

Prezes

Stowarzyszenia Kosztorysantów Budowlanych

¹ Dz. U. z 2004 Nr 130 poz.1389